

Volume 17

December - 2005

Part 9

Bar Council Results

The following Advocates were elected to the Karnataka State Bar Council in the recently held elections. The successful candidates are Messers Ashok Harnahalli, Malleshaiah, Shivramu H.C., Jagdeesh C.M., Subba Reddy K.N., Sadashiva Reddy, Abdul Reyaz Khan, Patil Jaykumar S., P.P. Hegde, Kantharaj H., Vijay Kumar Y.H., Kumar Shivalingappa, K. Basawaraj Siddalingappa, L.M. Adivappa, Magadum Anandkumar Appu, D. Rajendra Chandrashekhar, Hiremath, Basawaraj D., Shivakumar Channabasappa, Gopal Swamy C.R., Muniyappa, Patil Ashok R., Halappa V.Y., Narayan Poojary, Seetharama Shetty and Yogesh.

Assistant Solicitor General Appointed

The President of India has appointed Mr. Aravind Kumar as Assistant Solicitor General of India for conducting the Central Government Cases (other than the cases of Income tax and Railway Departments) and cases filed against Public Officers before the High Court of Karnataka for a period of 3 years from 21.12.05.

Court Vacations

S.C. Vacations - 06

15.05.06 to 07.07.06 Summer Vacation
25.12.06 to 01.01.07 Christmas Vacation

H.C. Vacations - 06

24.04.05 to 27.05.06 Summer Vacation
03.10.06 to 06.10.06 Dasara Vacation
26.12.06 to 31.12.06 Winter Vacation

Kalam asks courts to ensure speedy justice

Holding that the "dynamism and innovativeness" of the judicial system is vital for the country's development, President A.P.J. Abdul Kalam asked the courts to ensure speedy delivery of justice. The president was addressing a gathering on the occasion of the golden jubilee celebrations of the Punjab and Haryana High Court in Chandigarh on December 10, 2005. "The role of the judiciary places enormous responsibility on the shoulders of the courts and the nation's development is equally dependent on the dynamism and innovativeness of the judicial system" he said.

DJ's Recruitment

Applications for filling up of ten posts of the District Judges are called for from the members of the Bar. Five posts are reserved for women candidates while three posts are in the reserved category, one post for Kannada medium and another post for rural candidate. Last date for submitting the applications will be 31.3.2006 (before 5 p.m.)

I can stand brute force, but brute reason is quite unbearable. There is something unfair about its use. It is sitting below the intellect.

Oscar Wilde

Around the Courts

Electricity Act

☐ Disconnection of electricity - The consumer is bound to pay minimum charges;

A division bench of Karnataka High Court has recently ruled that a consumer of electricity is bound to pay the minimum charges (the minimum) to KPTCL even if power supply is disconnected for any period. The court held that "simply because the power supply is disconnected and there is no consumption of electricity, it does not relieve a consumer of his liability to pay a part of the tariff, which is known as fixed minimum charges". While upholding the decision of the Board and the judgment of the single judge the Writ Appeal filed by textile company was dismissed by the court. The Bench observed that such amount shall be paid until the agreement entered into by the board and the consumer is terminated according to a mode known to Law.

Ownership of Property :

☐ Benami Act has prospective effect :

In a recent judgment, the Apex court has ruled that the Benami Transactions Act which came into effect in 1988 is prospective and the same shall not be applicable to those transactions made prior to coming into force of the Act one G. Mahalingappa purchased a site in Garahatti in Chitradurga District in the name of his minor daughter. Years later daughter got married and claimed possession of the site. Father refused to part with the site. Hence, daughter filed a suit. Father took defence that he owned the site Benami in the name of daughter. The trial court dismissed the suit. But the High Court reversed the judgment. The father moved the supreme Court.

A bench comprising Mr. Justice D.M. Dharmadhikari and Mr. Justice Tarun Chatterjee ruled in favour of the father observing that the transaction was made in 1970 i.e., 18 years prior to commence

ment of Benami Transactions Act. The bench held that even if the suit was failed. After the commencement of the Act, the same could not be used as a ground by the daughter.

"It is true that the judgment of the trial court was delivered after the commencement of the Act in 1988 but that could not after the right of the Applicant (father) to take the plea of benami in his defence. The Act cannot have a retrospective effect", the court held. The court further held that if a property is purchased in the name of an unmarried daughter for her benefit, that would only be a presumption. The person alleging to be the real owner can rebut that presumption by producing before the court both evidence and witness. The Bench also stated that the Act clearly prohibits any kind of "benami" transaction. However, the transaction cannot be termed "benami" if the property is purchased by a person in the name of his wife or unmarried daughter and unless the contrary is proved, it shall be assumed that the property had been purchased for the benefit of the unmarried daughter.

17 New Judges Appointed

17 Persons drawn from the Bar and Subordinate judiciary including two women were sworn-in as additional judges of Madras High Court on December 1, 2005. Chief justice A.P. Shah administered the oath of office to the judges. With these additions a strength of the High Court has risen to 38 as against the sanctioned strength of 42. For the first time in its long history the High Court will have 4 women judges. The new judges are Ms. Justice Chitra Venkataraman and Ms. Justice K. Suguna and the existing judges. Those sworn-in were; Mr. Justice K. Mohan Ram, Ms. Justice P. Jothjmani, Mr. Justice K.N. Basha, Mr. Justice PPS Janardhana Raj, Mr. Justice N. Paul Vasanthakumar, Ms. Justice K. Suguna, Mr. Justice M. Jaichandran, Mr. Justice S. Rajeswaran, Mr. Justice V. Dhanaparan, Mr. Justice R. Sudhakar and Mr. Justice JAK Sampath Kumar.

Roll of National Judicial Commission - A perspective

- P.P. Rao, Senior Advocate

A. Appointments :

Speaking at the inaugural sitting of the Supreme Court on January 28, 1950, Chief Justice Harilal J. Kania observed : Over thirty years ago, the offer of a judgeship to a member of the Bar was considered a high honour and the culminating apex of his career as a lawyer. A Judge was respected by the people and the government. His position and status were recognized in all spheres. In those days, everyone's attitude towards the court was of adoration and almost of worship. That honour and the life of comparative ease were considered sufficient compensation to balance the financial loss which a good practitioner suffered by accepting a judgeship. Unfortunately, during the last twenty years, that respect for the position, status and dignity of the judge has not been fully maintained. Without any compensatory benefit or advantage, it is difficult to persuade a good practitioner to accept a judgeship". Things have not improved since then. On the contrary, as stated by Mr. Justice S.P. Bharucha with his characteristic frankness, addressing the Advocate-general's Conference at Shimla in May 1998, "the quality of our judges has regrettably fallen". Successive Chief Justices have complained that leading lawyers are reluctant to go on the Bench. Chief Justice J.S. Verma in his R.C. Ghiya Memorial Lecture delivered on June 28, 1997, said that the main reason for his reluctance was that there was too much money at the Bar. It is difficult to agree with his view. There was never any dearth of money at the Bar to a leading member at any time. Even so, leading lawyers used to accept the offer of judgeship in the past, as the office commanded great respect and awe. Over the years, appointments came to be made in large numbers on considerations other than merit. Naturally resistance developed among the most deserving members of the Bar. The quality of judicial appointments continues to cause concern to the Bench, the bar and the litigants alike even after the power of appointment has been shifted from the Executive to the Judiciary.

The jurisdiction and powers of the Indian Supreme Court, even at

the commencement of the Constitution were wider than those exercised by the highest court in any country in the Commonwealth or by the Supreme Court of the U.S. as pointed out by M.C. Setalvad, the first Attorney general of India. Since then, in addition to enlargement of jurisdiction by Parliament by law, the Supreme Court itself has widened its own jurisdiction and powers far beyond the contemplation of the framers of the Constitution. The innovative doctrine of basic structure propounded in Kesavananda Bharati has stretched the scope of judicial review to encompass amendments to the Constitution. Thereafter, the basic feature of separation of powers has lost its efficacy as a constitutional boundary demarcating the powers of the Executive, the Legislature and the Judiciary. Subsequently, the Supreme Court was constrained to assume to itself the power of appointment and transfer of Judges in the Advocates-on Record Association V. union of India² (the Second Judges case) giving novel interpretation to the requirement of consultation with the Chief Justice of India. The Court mandated the Chief Justice to associate at least two of his senior-most colleagues in the process of selection of candidates for appointment as Judges. Justice Michael Kirby, President of the Court of Appeal in New South Wales (now a Judge of High Court of Australia) referring to the second Judges case observed : "it is not my province to comment upon the bold decision. As the minority opinions in the Supreme Court indicate, strong views can be expressed on both sides of the arguments. The decision, however, reflects the appreciation which exists in India, as well as in Australia and other countries of our legal tradition concerning the vital importance of maintaining the independence of judicial officers and assuring their capacity effectively to fulfill the duties which they assume upon their appointment³". In the special Reference No.1 of 1984, the Court opined that the Chief justice should associate at least four of his senior-most colleagues instead of two in the matter of appointment of Judges. (See page 4)

The Constitutional Perspectives of Judicial Reform

- C B Srinivasan, Advocate

from last issue

In the second case,

In Re S.K. Sundaram
AIR 2001 SCW 2200

the contemnor attacked the Chief Justice of India. He demanded the stepping down of the Chief Justice of India because he had given a false age. He demanded a writ of quo warranto. He demanded the deposit by him of three crore of rupees for usurping the office even after attaining the age of superannuation, and having enjoyed the perks.

In both cases there was no reference to the administration of justice. They were personal attacks. In the case of in Re Mulgaokar, the Supreme Court had held that though the contempt power was jurisdictionally large, its exercise has to be rare. Personal attacks on judges ought not to be considered with any sensitivity.

Having regard to his prowess Ravana could have easily beheaded both Maricha and Vibhishana. He did not do so.

In the Supreme Court, the Chief justice of India is the highest. Still, he is constitutionally authorized to rule Dharma. It could have refused to take cognizance of any contempt of court; or even pardoned the offenders. But, both were punished.

Wise counsel of V.R. Krishna Iyer J. was that,

The dogs may bark;

The caravan shall pass.

That should have been adopted. Sri Ram Jethmalani wrote a book "Big Ego Small Men". He was not proceeded against.

This type of inconsistency is not worthy of the grace of the Supreme Court. This needs a reform.

c. The third subhead of the topic for my discussion is the primacy of power and supremacy of administration.

Even though the Constitution has explicitly found the three administrative departments, the position of the Supreme Court itself has undergone a metamorphosis. Figuratively, its primacy was in twilight zone for three decades, and after the judgment of the Supreme Court in the case of

S.P. Gupta & other

Vs.

President of India and others

AIR 1982 S.C. 149

the primacy got eclipsed. It had to wait for above eleven years from 30.12.81 till 6.10.93 when the nine judge bench in the case of

S.C. Advocates-on-record Association

Vs.

Union of India

AIR 1994 S.C. 268

overruled the seven-judge judgment in S.P. Gupta's case and the primacy was brought into self-luminous zone. This was because of the exegesis of the Supreme Court itself on the twin provisions of Art 124 (2) and Art.217 (1), the former relating to the appointment of the judges of the Supreme Court, the latter relating to the appointment of the judges of the High Courts. The crucial words were the appointment 'by the President by warrant under his hand seal; and 'consultation with such of the judges of the Supreme Court and the High Courts' in Art 124 (2) and 'after consultation with the Chief Justice of India, the governor of the State', in Art 217 (1). The tracing of the power of the President under Art 74, and that of the Governor under Art.163, derivatively from 'the aid and advise of the Council of Ministers, according to the majority in S.P. Gupta's case, neatly lead to the conclusion that the power was that of the Council of Ministers. The consultative process was merely a diplomatic device to relate back the power center at the executive, and thereby the theological analogy of the Advaita of Power (Monism), in the executive was finalized. Eleven years later, with a resounding allusion to Solomon's throne supported by the two lions (the legislature and the executive) the judiciary was symbolized as an independent power center, conclusively establishing the Indian theological analogy of the non evanescent Dwaitha (Dualism) philosophy.

to be contd...

Immigration Law - UK & India

(from last issue)

Nanda Kishore, Advocate

It is very interesting to note that the Home Office has adopted the policy of automatically considering the grant of exceptional leave to remain to a person who has been refused asylum. The obligations of the UK under international conventions such as the European Convention on Human Rights, the Convention Against Torture and the International Covenant on Civil and Political Rights are looked into to determine whether the claimant can be given leave "exceptionally" (see Seddon 2002). Thus, these instruments indirectly affect the system.

Once a person is granted asylum status, he becomes eligible to enjoy a number of rights in the United Kingdom. Claimants cannot be removed while their claims are pending. Once a claimant is granted refugee status or Exceptional Leave to Remain, similar leave or "leave in line" will be granted to the dependant. Refugees will not be prosecuted on account of their illegal entry if they have travelled directly from the country of persecution and claim asylum within a short time of arrival. From 1998, the policy has been usually to grant indefinite leave when recognizing someone as a refugee (see Seddon 2002). The refugee can stay permanently in the UK, and may freely work without needing permission. They are eligible to apply for welfare benefits or social housing; they can access the National Health System (NHS), social services and obtain funding as a "home student" for further or higher education. The rules do not require the family members to be maintained and accommodated in the UK without recourse to public funds. Therefore, all considered, the refugee has a number of advantages over the undocumented migrant. The 2002 Act introduces induction and accommodation centers. Asylum seekers and those who are granted asylum also get the benefit of a number of measures undertaken by the United Kingdom for the welfare of those claiming and those who have been granted asylum. One wonders whether the 21 year old girl who has been trafficked into prostitution in the UK as an illegal entrant is so different from the refugee fleeing unfortunate circumstances at home. But the fact remains that she has few rights

when compared to the refugee. European Union law also permeates and affects the immigration law through primary legislation as well as secondary legislation such as Directives and Regulations.

Besides the international law, pieces of domestic legislation also permeate and control the body of basic immigration laws. On 2nd October 2000, the Human Rights Act 1998 came into force. Most of the rights contained in the European Convention on Human Rights were incorporated into UK law. Rule 2 of the Immigration Rules provides that Immigration Officers, Entry Clearance Officers and all staff of the Home Office and Immigration and Nationality Directorate will carry out their duties without regard to race, colour or religion of persons seeking to enter or remain in the United Kingdom and in compliance with the provisions of the Human Rights Act 1998. Very significantly, courts are empowered to make declarations of incompatibility where the legislation (whether secondary or primary) is incompatible with the European Convention on human Rights. Some situations arising under the European Convention are very interesting for us. Article 4 prohibits slavery and forced labour. The article would be relevant if sending someone back would expose them to gangs trafficking in women or children for prostitution (see Seddon 2002). Some categories of irregular economic migrants may well benefit under this article. The migrants could rely on rights granted by the convention either in their applications or in appeals. Other pieces of legislation that affect the immigration structure are the Race Relations Act 1976 and the Race Relations (Amendment) Act 2000 which prohibit race discrimination by immigration authorities. The 2000 Act also creates a right of appeal to an adjudicator from a decision about entitlement to enter or remain in the UK on the grounds that the Race Relations Act 1976 has been breached. The appeal is under section 65 of the Immigration and Asylum Act 1999 and is triggered by making a race discrimination allegation. The constitutional framework also affects and permeates the structure of basic immigration laws. It provides for certain safeguards in

addition to the matrix of appeals provided by the immigration legislation and other legislation. Judicial review of administrative action exists to check unlawful decisions of authorities such as the immigration authorities. It can be exercised only where all other remedies are unavailable or have been exhausted. However, the scope of judicial review in the UK is much narrower than the scope of judicial review in India.

From the above it can be seen that like the international system, the domestic one in the UK is not the result of some overall game-plan formulating the rights of migrant workers, but rather, the result of a complex network of separate pieces of legislation that interact with one another to form the system. Pressures for the human rights of migrant workers are created by international instruments such as the Refugee Convention and the Convention Against Torture and through European Union law and regional instruments such as the European Convention on Human Rights. Within the domestic legal system, pressures for the human rights of migrant workers are created by constitutional principles and remedies, the Human Rights Act 1998, and the Race Relations Acts. These pressures permeate and affect the basic immigration legislation which could be said to stand for state sovereignty, national security, public order, public health, public morals, rights of others, public interest and so on. The basic conflict present at the international level is re-enacted at the domestic level with different pieces and pawns.

Moving on now to another argument sought to be made in this paper, it is seen that in the United Kingdom, the migration law is a manifestation of the omnipotent power of State Authority in this area and this is seen in the manner in which wide powers of arrest, detention, removal, usage of force and charging for criminal offences are conferred on the immigration authorities. These are typical "police powers". Wide powers to detain are conferred by the basic immigration legislation such as the Immigration Act 1971. Migrants could be detained in a number of circumstances such as at ports of entry while awaiting decisions on

their admission, as illegal entrants pending a decision on their removal, if they overstay and breach other conditions of leave pending a decision on whether to remove them and whilst in the process of deportation, etc. In addition to the basic immigration legislation, broader powers are also conferred on the authorities to detain persons under the Anti-terrorism, Crime and Security Act 2001 in the interests of national security. In addition, migrants are also liable to be detained under the general law applicable to all citizens such as the criminal law and the Mental Health Act. The powers are discretionary and are dependant on the judgment of the authorities in each particular case. The criteria for detention under immigration law are not set out in the rules, but depend upon the policies of the Home Office, which may change from time to time. Significantly, there are no definite time-limits fixed by the legislation as to the permissible length of detention (see Seddon 2002). In contrast with the criminal justice system, the immigration system offers less protection to the person detained because powers are conferred by legislation in much broader terms making it difficult for courts to oversee and control detention. Judicial control and oversight of detention is much weaker.

Removal powers are also extensive. Persons who could be removed include those refused entry, those who have overstayed or breached conditions of leave, those whose presence in the UK is considered not conducive to the public good and those who have entered illegally. Removal may be carried out by the use of force if necessary. Again, the powers are discretionary and are not always guided by rules. Numerous offences have been created under the immigration system. Overstaying, breaching conditions of leave, entering unlawfully, usage of deception, assisting illegal entry, harboring illegal entrants, employing a person without leave, and refusing to be examined by an immigration officer are some of the offences that migrants could be convicted of. Reasonable force may be used by immigration authorities in carrying out many of their functions.

to be contd...

JMR Felicitated

In a glittering function held on December 3, 2005 at Yavanika Auditorium Mr. J.M. Rajanna Setty, Advocate and Social Worker was felicitated by a committee of hosts. The function synchronised with the Silver Jubilee Year of Legal Profession and dedicated Social Service by Mr. J.M. Rajanna Setty.

Doctorate Conferred

The Bangalore University has conferred a degree of Doctor of Philosophy on Ms. R. Geetha Balakrishna during December 2005 on the basis of the thesis submitted by her on the subject "photocatalytic Degradation of Few Environmentally Hazardous Indanthrenevat Dyes". Ms. Geetha Balakrishna worked as a Research Scholar in the department of Chemistry under the guidance of Dr. L. Gomathi Devi in Bangalore University. Lahari Advocates Form Congratulates Ms. Geetha Balakrishna on her achievement. Dr. Geetha Balakrishna is the wife of Mr. B. Balakrishna, Member of the Governing Council of Advocates Association Bangalore.

**Read
Communique**

Roll of National Judicial Commission - A perspective

(from page 2)

In the second Judges case the Court underlined the need to select the best from among those available for appointment as Judges of the superior judiciary, after consulting with those functionaries who are best suited to make the selection. The Court went on to observe: "only those persons should be considered fit for appointment as judges of the superior judiciary who combine the attributes essential for making an able, independent and fearless judge. Several attributes together combine to constitute such a personality. Legal expertise, ability to handle cases, proper personal conduct and ethical behaviour, firmness and fearlessness are obvious essential attributes of a person suitable for appointment as a superior judge". Naturally this judgment aroused hopes that henceforth the quality of appointments would be very high and there would be no delays in making appointments to the High Courts and Supreme Court. However experience over the last six years has belied the expectations to a considerable extent. Some of the Chief Justices of High Courts resigned, unable to reconcile themselves to the selection made for elevation to the apex Court. When Chief Justice M.L. Pendse of Karnataka High Court was overlooked in 1996. Mr. F.S. Nariman, President, Bar Association of India, commented "there may have been good reasons why a judge with an excellent record was not appointed in one of the vacancies in the Supreme Court, But this "non-appointment" has put in doubt the continuance of a system by which secrecy governs the entire selection process. We do not know, and we cannot know, why Justice Pendse was overlooked. No one can be asked what were the written reasons for not appointing one of the then senior-most Judges in the country, and a person of reputed competence and integrity. The Judges lips are sealed, because of confidentiality; inevitably this gives rise to gossip and rumor which cannot be contradicted with out breaching the code of confidentiality. This is not good for the system. It is not good for the Chief Justice of India nor for the judges of the Supreme Court".

It appears there are several instances where the CJI and his senior colleagues could not agree with one another over the selection of candidates for appointment as Judges and at times, quite a few outstanding Chief Justice/Judges of High Courts have been overlooked. In some cases, highly deserving Judges were passed over the and made to wait for years before their elevation to the highest Court. Although the Constitution does not provide for regional, caste or communal representation in judicial appointments these considerations have gained ground and become conventions during the last five decades. It is said that in some High Courts vacancies are first allocated caste and community wise and then candidates are selected from each caste or community. While the need is to select the most outstanding personnel to man the superior judiciary, seniority was given an overriding importance in several appointments to the Supreme Court. Transfer of power from the executive to the judiciary has not so far helped in filling up of anticipated vacancies of judges in time. On August 12, 1999 addressing the Supreme Court Bar, the Union Law Minister divulged that delays in appointments are not on account of the Government, but on account of the Judges themselves who are unable to forward agreed names in time. During term of Chief Justice Punchhi, there was a deadlock due to differences between him and the Government of India on certain appointments and transfers of Judges. This gave rise to the Presidential Reference to the Supreme Court under Article 143(1), Even after the Reference was answered by the Supreme Court, a large number of vacancies remain unfilled in various High Courts. Since the present Chief Justice of India has assumed office, the situation has begun to improve. It is theoretically possible to complete the selection process in advance of occurrence of all anticipated vacancies so that the new Judges could be sworn in on the very day when vacancies arose. The need for transparency and accountability is being felt increasingly in this highly sensitive area of appointments.

Advocates Jailed

Two Advocates, brother and sister were sent to jail by the Karnataka High Court on December 15th, 2005 in a contempt case. A division bench comprising Mr. Justice S.R. Bannur Math and Mr. Justice A.C. Kabb ordered that the Advocates be remanded to Judicial custody upto December 23.

Registrar General of High Court of Karnataka initiated contempt proceedings against Advocates Grace Padma and her brother M.S.R. Prakash for making several allegations against the judicial and the Bar during the course of hearing in a civil case. Even after service of Summons from the High Court the accused failed to appear before the court. Consiquently by warrants were ordered against the accused.

Lawyer Robbed

On 21.12.05 two miscreants stopped Sharada, a lady lawyer travelling on a scooter at about 10.30 p.m. near Annaappa block in J.C. Nagar Police Station limits and decamped with cash and valuables worth Rs. 4,000/- by showing a knife.

Book Released

Recently a book on "Pleadings and Practice in civil and criminal courts" authored by Prof. V. Narayana Swamy was got released under the auspices of Bangalore Advocates citarary union. The book contains more than 1200 pages and priced Rs. 590/-. The Publishers of the book are lawyers Law book Bangalore. The book is quite useful and contains twenty one different formats.

Quotable Quote

When a man wants to murder a tiger, he calls it sport: when the tiger wants to murder him, he calls it ferocity. The distinction between crime and justice is no greater.

George Bernard Shaw

If we are to keep our democracy, there must be one commandment; Thou shalt not ration justice.

Learned Hand.

Obituary

We report, with regret, that :

□ On 19.12.2005 N.S. Rajanna, Advocate, passed away at Bangalore.

□ On 24.12.2005 B.N. Seetharaman (81), Advocate, passed away at Bangalore.

ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣ : ಆತಂಕ

ಪ್ರಸ್ತುತ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರೀಕರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಎಚ್. ಎನ್. ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ಇಂದಿಲ್ಲಿ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ವಕೀಲರ ಸಂಘ ಇಂದು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದ್ದ ರಾಷ್ಟ್ರಪಿತ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿ ನೆನಪುಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಅತಿಥಿಗಳಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ನಾಗಮೋಹನ್ ದಾಸ್ ವಕೀಲರ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು.

ಪ್ರಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಕೀಲರು ಪರಸ್ಪರ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ವಕೀಲರು ಇದನ್ನು ಪಾಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಜಗತ್ತನ್ನು ಇದೀಗ ಕಾಡುವುದು ಯುದ್ಧದ ಭೀತಿ, ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಹಿಂಸೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ ವಿನಃ ಶಾಂತಿಯಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಮಾರ್ಗ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು.

ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ತಿ : ಬ್ರಿಟಿಷರನ್ನು ಭಾರತದಿಂದ ಓಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಹಿಂಸೆಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ತಿವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು ಎಂದು ಲೋಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಮಾಜಿ ಸಚಿವ ಹಾರ್ಡೈ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು.

ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಮಗ್ರ ಪರಿವರ್ತನೆ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿತ್ತೆಂದ ಹಾರ್ಡೈಯವರು, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಕೀಲರೇ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಹಿಂಸೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧೀಜಿ ವಿಚಾರಧಾರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಂದರು.

ಆರ್ಥಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿ: ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾವು ಮತ್ತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಡೆಗೆ ಹೋಗುವ ಆತಂಕವಿದೆ ಎಂದು ಹಿರಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ ಎಚ್. ಎಸ್. ದೊರೆಸ್ವಾಮಿ ಹೇಳಿದರು. ಇಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬರುವ ಸಾವಿರಾರು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಮಣೆ ಹಾಕುತ್ತಿವೆ. ವರ್ಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಲ್ಲವಕ್ಕೂ ದುಡ್ಡು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚರ ವಹಿಸಬೇಕೆಂದರು.

ಸೇವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ : ವಕೀಲರು ಸ್ವಾರ್ಥ ಪರತೆ ಬಿಟ್ಟು ಸೇವಾ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಬೇಕೆಂದು ನಿವೃತ್ತ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶ ಕೊ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ ಕಿವಿಮಾತು ಹೇಳಿದರು.

ಇದೀಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ಹೊರತಾಗಿ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಕೆಲವು ನ್ಯಾಯ ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು.

ವಕೀಲರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಿ. ಎಲ್. ಜಗದೀಶ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. (ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ)

ಆಯ್ದ ಅನರ್ಥಗಳು (ನಾ. ಕಸ್ತೂರಿ)

ಸನ್ಯಾಸಿ - ಮದುವೆಯಾದವರನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊರಗುವವ.

ಸಭೆ - ಒಬ್ಬರ ಬುರುಡೆಗಾಗಿ ಕಾದು ಕೂತಿರುವ ಬುರುಡೆಗಳ ಸಾಲು.

ರಾಗಿ - ಯಾರಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಬಂದರೂ, ಇದನ್ನು ಬೀಸುವುದು. ತಪ್ಪಬೇಕಾದರೆ ಊರಿಗೆ ಮಿಶನ್ ಬರಲೇಬೇಕು.

ಮಕ್ಕಳು - ಮುಂದಿನ ಮನಿ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳ ಮೊಳಕೆಗಳು.

ಭಗೀರಥ - ಕಾರಿಗೂಡೆಯ: ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ತಪ್ಪಿನಿಂದ ರಥವನ್ನು ಪಡೆದವ.

ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್‌ಗಳ ಸರದಾರ : ಸಿ. ವಿ. ಸುಧೀಂದ್ರ

-ಸಂದರ್ಶನ : ಸೂತ್ರಧಾರ ರಾಮಯ್ಯ

ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿಯೊಂದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿರುಚಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಮುದವನ್ನು, ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ಹವ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ 'ಕಿಂಗ್ ಆಫ್ ಹಾಬ್ಬೀಸ್' ಅನ್ನ ಬಹುದಾದದ್ದು 'ಫಿಲ್ಕಾಟಿಲಿ'. (ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಸಂಗ್ರಹ)

ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ 'ಫಿಲ್ಕಾಟಿಲಿ' ಇಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ಕ್ರಮೇಣ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಥಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಆಗಿ ಸವಾಲೊಡ್ಡುವ 'ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್' ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಹವ್ಯಾಸವನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡು, ವಕೀಲಿವೃತ್ತಿಯ ಜೊತೆ ಜೊತೆಗೇ ಕೋರ್ಟ್ ಸ್ಟಾಂಪ್ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಚೀನ ವಸ್ತು (antique) ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿ, ವೃತ್ತಿಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ನಡುವೆ ತುದಾತ್ಮ್ಯ ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡು, ಎರಡರಲ್ಲೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುನ್ನಡೆದಿರುವ ನಗರದ ಹೆಸರಾಂತ ವಕೀಲರಾದ ಸಿ. ವಿ. ಸುಧೀಂದ್ರ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಗೌರವ ಅಭಿಮಾನಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೨೦೦೪ ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮೂರರಂದು 'ವಕೀಲರ ದಿನಾಚರಣೆ' ಪ್ರಯುಕ್ತ ಲಹರಿ ವಕೀಲರ ವೇದಿಕೆ ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ; ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಳೆಯ ವಸ್ತುಗಳು, ದಾಖಲೆಗಳ (artifact) ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು, ಪ್ರಾಚೀನವೆನ್ನಬಹುದಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿಗಳು, ನಗರದ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಸಂಖ್ಯ ವೃತ್ತಿ ಬಾಂಧವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದವರು ಸಿ. ವಿ. ಸುಧೀಂದ್ರ, 'ಫಿಲ್ಕಾಟಿಲಿ' ಹವ್ಯಾಸದವರು ಅನೇಕರು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ 'ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್' ವಿಷಯವಾಗಿ ಅದೂ ಆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಉತ್ಕನನ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲೇ 'ಒನ್ ಅಂಡ್ ದಿ ಓನ್ಸ್' ಎನ್ನಬಹುದಾದ್ದು ಸುಧೀಂದ್ರ ಅವರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೇಶ ಇಲ್ಲ.

ಸೂ. ರಾ. : ಈ ಹವ್ಯಾಸ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು?

ಸುಧೀಂದ್ರ : ಚಿಕ್ಕವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸಿಗರೇಟ್ ಪ್ಯಾಕ್‌ಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ಅವುಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಅಭ್ಯಾಸವೇ ನನ್ನ ಸಾಧನೆಗೆ ನಾಂದಿ ಆಯಿತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ಬಹುಶಃ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನ್ನ ತಾತ ಇರಬೇಕೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸಿಗರೇಟ್ ಚಿತ್ರಗಳ ಬದಲು ಅಂಚೆ ಚೀಟಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದಾಗ ಫಿಲ್ಕಾಟಿಲಿ ಹವ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಆಚಾರ್ಯ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿ.ಕಾಂ. ನಂತರ ಬಿ. ಎಂ. ಎಸ್. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್‌ಎಲ್‌ಬಿ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಇದು ಮುಂದುವರಿದಿತ್ತು. ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ನಾನು ಬಂದದ್ದೇ ಆಕಸ್ಮಿಕ. ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಮೊದಲೇ ನನ್ನ 'ಫಿಲ್ಕಾಟಿಲಿ' ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೆ. ನಂತರ ಒಂದು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ 'ವೃತ್ತಿಯ ಭದ್ರತೆ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಶ್ರಮಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಹವ್ಯಾಸದ ತುಡಿತ ಹೆಚ್ಚಾದ ಕಾರಣ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಬೇಟೆಗೆ ಇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಫಿಲ್ಕಾಟಿಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಅದುವರೆಗೆ (೧೯೯೪ ರವರೆಗೆ) ನ್ಯಾಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಒಳಗಿದ್ದ 'ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್'ಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೆ ಯುದ್ಧ ಸ್ಥರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದೆ. ಇದುವರೆವಿಗೂ ನನ್ನ ಬಳಿ ಮೂರು ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪುಗಳು, ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು ಇವೆ.

ಸೂ. ರಾ. : ಇದೊಂದು ದುಬಾರಿ ಹವ್ಯಾಸವೇನು?

ಸುಧೀಂದ್ರ : ನಿಜ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇಷ್ಟು ಸ್ಟಾಂಪುಗಳನ್ನು ನಾನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಅಸಂಖ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳಿಂದ, ಕಕ್ಷಿದಾರರಿಂದ. ಬಂಧು ಬಳಗದಿಂದ. ಯಾವುದನ್ನು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟು ಖರೀದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದು ನನ್ನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ - ಸ್ನೇಹಭಾವದಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದೇನೆ ಎನ್ನುತ್ತಾಳೆ ೪೦೦ ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಆಕಾರಗಳ, ರಾಜ ಮಹಾರಾಜರುಗಳ ಭಾವ ಚಿತ್ರಗಳ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಸ್ಮಯಗಳ. ಸುಂದರ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನೇ ನೋಡಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ತಮ್ಮ ಬೃಹತ್ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಕೈಗಿತ್ತರು. ಅಲ್ಲದೆ ೫ ರೂ. ಭಾಷಾಕಾಗದದ ೧೬೦೦ ನೇ ಇಸವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪವರ್ ಆಫ್ ಅಟ್ಲಾನ್ಟಿಕ್, ಟಿಪ್ಪುವಿನ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನದ ಮೊಹರ್ ಉಳ್ಳ ಕೈ ಬರಹಗಳ ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ನೋಡುವಂತಾಯಿತು ಇಷ್ಟನ್ನೂ ಕಳೆದ ೧೨ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದು ಸಾಹಸದ ಸಂಗತಿಯೇ.

ಸೂ. ರಾ. : ನಿಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದ ಒಂದೊಂದು 'ಸ್ಟಾಂಪ್'ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಸಿದ್ಧ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆಯೇ?

ಸುಧೀಂದ್ರ : "ಖಂಡಿತಾ, ಸ್ಟಾಂಪ್ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಒಂದೊಂದನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆದೆ, ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕೊಟ್ಟವರು ಯಾರು? ಯಾವಾಗ? ಎಲ್ಲವೂ ಗೊತ್ತು ಒಂದೊಂದೂ ರೋಚಕವಾದ ಸಂಗತಿಯೇ. ಒಂದೊಂದು ಸ್ಟಾಂಪ್ ಸಹಾ 'ಎ ಪೀಸ್ ಆಫ್ ಆರ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಹಿಸ್ಟರಿ' ಥರಾ ನನಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ, ಕ್ರಮಾನುಸಾರ ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ 'ರೀಜನ್‌ವೈಸ್' ಜೋಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸೂ. ರಾ. : ಲಹರಿ ಹೊರತಾಗಿ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟಾಂಪ್ಸ್ ಪ್ರದರ್ಶನವಾಗಿತ್ತೆ?

ಸುಧೀಂದ್ರ : ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಸಂತೋಷಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದೂ ಪ್ರದರ್ಶನ- ಪ್ರಚಾರಗಳಿಗಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಯಾರಾದರೂ ನೋಡಲು ಇಷ್ಟಪಟ್ಟರೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತೋರಿಸಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನಂತೆಯೇ ಹವ್ಯಾಸ ಬೆಳೆಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೂ ನಾನು ಸಿದ್ಧ. ಹಾಗೆಯೇ ಯಾರಾದರೂ ಹಳೆಯ ಸ್ಟಾಂಪನ್ನು (೨ನೇ ಪುಟಕ್ಕೆ)

ಕೋರ್ಟ್ ಫೀ ಸ್ಟಾಂಪ್‌ಗಳ ಸರದಾರ :

ಸಿ. ಎ. ಸುಧೀಂದ್ರ

(೧ನೇ ಪುಟದಿಂದ)

ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಅಪೂರ್ವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ನನಗೆ ನೀಡಿದಲ್ಲಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತಾಳ್ಮೆ ಅಗತ್ಯ. ಸಿದ್ಧಿಸೋವರೂ ಕಾಯಬೇಕು. ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಹೋಗಬೇಕು. ಸಿಗುತ್ತೆ ಅನ್ನುವ ಆಶಾವಾದದಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಸಿರಬೇಕು.

ಸೂರಾ : ತಮ್ಮ ಹವ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಸಿಹಿಕಹಿ ಅನುಭವಗಳು?

ಸುಧೀಂದ್ರ : ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಗ್ರಹಯೋಗ್ಯ ಸ್ಟಾಂಪ್ ದೊರೆತಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಸಿಹಿ ಅನುಭವಗಳೇ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಆದ ತುಂಬಾ ಕಹಿ ಅನುಭವ ಎಂದರೆ, “ನನ್ನ ಬಳಿಯಿದ್ದ ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಮೊದಲೊಂದು ಸಂವಿಧಾನ ರಚಿಸಿದವರೆಲ್ಲರ ‘ಲೈವ್ ಸಹಿಯಿದ್ದ’ ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರತಿ ಕಳೆದು ಹೋಗಿರುವುದು. ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟ. ನನಗೆ” ಎಂದು ಬೇಸರ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡರು ಸುಧೀಂದ್ರ. ಇಡೀ ನಗರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಅಂತಹ ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ನಷ್ಟದ ಅರಿವಾದಿತು.

ಸೂರಾ: ಹವ್ಯಾಸದ ಮುಂದಿನ ಗುರಿಯೇನು?

ಸುಧೀಂದ್ರ : ಟೈಪ್‌ರೈಟರ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನ್ಯಾಯಾಮೂರ್ತಿಗಳ, ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರುಗಳ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಬರೆದಿರುವ, ಅಂದಂದಿನ ‘ಸ್ಟಾರ್’ ವಿಚಾರಣೆಗಳು, ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತ ತೀರ್ಪುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಆಸೆ ಇದೆ.

ಸೂರಾ: ಬೇರೆ ಹವ್ಯಾಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ?

ಸುಧೀಂದ್ರ: ನನಗೆ ಪ್ರವಾಸ-ಪರ್ಯಟನೆಗಳು ಅಚ್ಚುಮೆಚ್ಚು- ನನ್ನ ಜೊತೆ ನನ್ನ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ರಚಿಯ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತೇನೆ. ಪ್ಯಾರಾ ಸೈಡಿಂಗ್, ಬಂಗಿ ಜಂಪಿಂಗ್ ಸಹಾ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ ಕಚೇರಿಯ ಏಕತಾನತೆಯ ಕೆಲಸದಿಂದ ಕೆಲಕಾಲ ಮುಕ್ತವಾಗಲು ಇದು ಸಹಕಾರಿ. ಅಫೀಸಿಗೆ ಹಾಜರಾದ ಮೇಲಂತೂ ಎಲ್ಲವೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲ ಆಧುನಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾ ಇಡೀ ಛೇಂಬರ್‌ಗೇ, ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಂ.ಎನ್.ಸಿ.ಟಿ. ನೀಡುವುದು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಎನ್ನುತ್ತಾ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ, ವಿಶಾಲವಾದ ತಮ್ಮ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಇರಿಸಿದ ‘ಆಂಟಿಕ್’ಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಹಳೆಯಕಾಲದ ಅವರೇ ಟೈಪ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ‘ರೆಮಿಂಗ್ಟನ್’ ಮಿಷನ್, ಹಟ್ಟಿ ಬಂಗಾರದ ಗಣಿಯ ಕಕ್ಷಿದಾರರು ನೀಡಿರುವ ಬಂಗಾರದ ಅದಿರ ಕಲ್ಲೊಂದರ ಮೇಲೆ ಇರಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಥಮನ ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವ ಜೊತೆಗೆ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೇ ಅಡಕವಾದ ‘ಕಿಚನ್’ಗೆ ಒಯ್ದು ವಿವರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಆಸ್ಪಾದಿಸಲು ರಾಯಲ್ ‘ಟೀ’ ಸಹಾ ಈ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ನೀಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದ ‘ವೃತ್ತಿ’ ಸಂಬಂಧಿ ದೂರವಾಣಿ ಕರೆಗಳು ಅಡ್ಡರ್ನ್ ಆಗುತ್ತ ಹೋದವು.

ಸುಧೀಂದ್ರ ಅವರದು ಒಬ್ಬ ಚರಿತ್ರಕಾರನ ಮೈಂಡ್ ಸೆಟ್. ಹಳೆಯದನ್ನು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಯಶಸ್ವಿ ವಕೀಲರಾಗಿಯೂ ನೆನಪಿ ಕೃತಜ್ಞತೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ತಮ್ಮ ತಾತ ರಾಜಾಜಿಯವರ ಒಡನಾಡಿ ನವರತ್ನ ರಾಮರಾಯರನ್ನು ಅವರ ಬಾರ್ ಕಾನ್ಸಿಲ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಜೊತೆಗೆ ನೆನೆಯುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೆರವಾದ ಪ್ರೀತಿಯ ಅಣ್ಣ ಅತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ವಕೀಲಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಗೌರವ ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸದಾ ಅವರ ಪಯಣ. ಇಂತಹಾ ಸಾಧನೆಗಳ ಮಧ್ಯೆಯೂ ನಿರ್ಗಮನವಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಡನೆ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಗಳೊಡನೆ, ವೃತ್ತಿ ಬಾಂಧವರೊಡನೆ ಬೆರೆಯುವ ಸುಧೀಂದ್ರ ಇನ್ನೂ ೫೦ ವರ್ಷದ ಯುವಕರು. ಅವರ ವೃತ್ತಿ ಹವ್ಯಾಸಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಶಸ್ಸುಗಳಿಸಲಿ ಎಂದು ಲಹರಿಯ ಓದುಗರ ಪರವಾಗಿ ಆಶಿಸಿ ಮುದ್ರಿಕೆಯ ಈ ಮಹಾಶಯರಿಗೆ ಅಭಿಮಾನದ ಮುದ್ರೆ ಒತ್ತುವಾ.

ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು

ಭಾರತ ಮಾತೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತಮರಲ್ಲಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪರಮಹಂಸರು ಒಬ್ಬರು. ಅಂತಹ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರು ಸನಾತನ ಹಿಂದೂಧರ್ಮದ ಪೂರ್ಣ ಪ್ರತಿನಿಧಿ. ಯಾವುದನ್ನೂ ಅವರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಮಾಡಿದರು. ಹಿಂದೂವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿದರು. ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮದ ಹಿಂದೆ ಇರುವುದೊಂದೇ ಸತ್ಯವೆಂಬುದು ಅವರ ಅನುಭವದ ಆಳದಿಂದ ಬಂದ ಮಾತು. ಹಿಂದೂಗಳು, ಮಹಮ್ಮದೀಯರು, ಕ್ರೈಸ್ತರು ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವೈಮನಸ್ಸನ್ನು ಹರಡುವ ಬದಲು, ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣರಂತಹ ಒಂದು ಆದರ್ಶವಿದ್ದರೆ, ಹಿಂದೂಗಳು ಉತ್ತಮ ಹಿಂದೂಗಳಾಗುವರು, ಕ್ರೈಸ್ತರು ಉತ್ತಮ ಕ್ರೈಸ್ತರಾಗುವರು.

ನಾವು ಇಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಇರುವೆವು. ಪ್ರತಿ ವರುಷವೂ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕೋರೈಸುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಹೊರ ತೆಗೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಅಲ್ಲಾವಿದ್ದೀನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾಯಾದೀಪದಂತೆ ಆಗಿದೆ ಇಂದು ವಿಜ್ಞಾನ ಮಾನವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆ ದೀಪವನ್ನು ಉಜ್ಜಿದ ತಕ್ಷಣವೇ ಒಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸ ಬಂದು ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸುವುದರೊಳಗೆ ಮಾಡಿಟ್ಟು ಹೋಗುವನು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕೋಟ್ಯಂತರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳಿವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿದ ನಕ್ಷತ್ರ ನಮ್ಮ ಸೂರ್ಯ. ಆತನ ಸುತ್ತಲೂ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಗ್ರಹ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆಕಾರ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಕ್ಷುದ್ರತಮನಾಗಿರುವನು ಮಾನವ. ಆದರೆ ಈ ಸಣ್ಣ ಮನುಷ್ಯ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ದೇವರೇ ಆಶ್ಚರ್ಯಪಡುವನೇನೋ!

ತಾರೆ ನಿಹಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳಿಯುವನು, ತೂಗುವನು. ಅವುಗಳ ಆಂತರ್ಯದಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸುವನು. ಎಷ್ಟು ಕೋಟಿ ವರುಷದ ಹಿಂದೆ ಹುಟ್ಟಿತು; ಮತ್ತೆಷ್ಟು ಕೋಟಿ ವರುಷ ಇದು ಬದುಕುಬಲ್ಲದೆಂದು ಎಲ್ಲೋ ಕೆಲವು ವರುಷ ಬಾಳಿ ಅಳಿದು ಹೋಗುವ ಮನುಷ್ಯ ಅವುಗಳ ಚಾತಕವನ್ನು ಬರೆಯುವನು. ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದ ಸುತ್ತಲೂ ಕಳುಹಿಸುವನು. ದೂರದಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿರಾಮವಾಗಿ ಕುಳಿತು ಕೇಳುವನು, ನೋಡುವನು, ಮೃಗಕಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ತಿರಿಯ ಮೇಲೆ ಓಡುವನು. ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರುವನು. ಮೀನಿನಂತೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವನು. ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣದ ಸಣ್ಣ ಕಣ ಒಂದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವನು. ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ತೂಕದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗಿಂತ ಕೋಟ್ಯಂತರ ಪಾಲು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿರುವ ವಿರಾಟ್ ವಿಶ್ವವನ್ನು ತನ್ನ ಕಲ್ಪನಾ ಬಾಹುವಿನಿಂದ ಸೆಳೆದು ಸಣ್ಣ ಕಣದಂತೆ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ ತಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ, ಭೂಕಂಪಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಧ್ವಂಸಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡಬಲ್ಲನು, ಕರ್ಣಾರ್ಜುನರ ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಶಸ್ತ್ರಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಲ್ಲನು.

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ರೋಮಾಂಚನವೇನೋ ಆಗುವುದು. ಜನರ ಕಣ್‌ಮನವನ್ನು ಮುಗ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು. ಇದು ಬಾಹ್ಯ ಸುಖಸಂಪತ್ತನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಶಾಂತಿ ಎಷ್ಟು ಲಭಿಸಿದೆ? ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದ ಎಷ್ಟು ಉಂಟಾಗಿದೆ? ಮಾನವನು ಮೃಗಕಿಂತ ಎಷ್ಟು ಮೇಲ್ಕೈ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರಿರುವನು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದಾಗ ನಾವು ನಾಚಬೇಕಾಗುವುದು. ಹಿಂದೆ ಜನರು ಕೋಲು ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ ಕಾದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದು ಬಾಂಬು ಬುಲೆಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಕಾದುವರು. ನಮ್ಮ ನಾಗರಿಕತೆ ಹೊರಗೆ ಮೆರುಗು ಕೊಡುವುದಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಮಾನವ ಜೀವನದ ಅಂತರಾಳವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿಲ್ಲ.

ಈ ಬಾಹ್ಯಜಗತ್ತನ್ನು ಮೀರಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಜಗತ್ತಿದೆ. ಅದೇ ಮನುಷ್ಯನ ಆಂತರಿಕ ಜಗತ್ತು. ಕಾಮ ಕ್ರೋಧಗಳೆಂಬ ಮಹಾ ಜ್ವಾಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಉರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾರು ಅದನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗಿರುವರೋ, ಭಗವಂತನಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯರಾಗಿರುವರೋ, ಅವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿರುವ ಮಾತು ಬಂದಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಶಾಂತಿ ಸೌಹಾರ್ದ ನೆಲಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ. ಅದರ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಗೋತ್ರ, ದೇಶಗಳ ಭಿನ್ನತೆ ಮಾಯವಾಗಿವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಭಗವಂತನ ಮಕ್ಕಳಂತೆ ಕಾಣುವರು. ಅವರೇ ಮಾತ್ರ ಸರ್ವರಿಗೂ ಮಿಡಿಯುವುದು. ಇಂತಹ ಮಹಾ ವಿಭೂತಿವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯ ಗಣ. ಅವರು ತಾನು ಮಾತ್ರ ಭವಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರುವ ಜನಾಂಗ ಅದನ್ನು ದಾಟುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಾವೆಯಂತೆ ನಿಂತಿದೆ ಅವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಸಂದೇಶ. ಇಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಿಗೆ ಜನ್ಮವಿತ್ತ ಕುಲ ಪವಿತ್ರ, ಹೆತ್ತತಾಯಿ ಧನ್ಯಳು, ಅವರ ಪಾದಧೂಳಿ ಸೋಂಕಿದ ನೆಲ ಪ್ರಣ್ಯಭೂಮಿ. ಅವರ ಜನ್ಮ ದಿನ ೧೮-೨-೧೮೩೬.

ಅವರು ಭಕ್ತರಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವೆವು:

ನೀವು ರಾತ್ರಿ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಲವು ನಕ್ಷತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಸೂರ್ಯೋದಯವಾದೊಡನೆ ಅವು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹಗಲು ನಕ್ಷತ್ರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವೀರೇನು? ಅದರಂತೆಯೇ ನೀವು ಅಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿರುವಾಗ ದೇವರು ಕಾಣದೇ ಹೋದರೆ ದೇವರೇ ಇಲ್ಲವೆನ್ನಬೇಡಿ. ದೇವರು ನಿರಾಕಾರನೂ ಹೌದು, ಸಾಕಾರನೂ ಹೌದು, ಅವನು ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರವನ್ನು ಮೀರಿಯೂ ಇರುವನು. ಅವನು ಇನ್ನೂ ಏನೇನು ಆಗಿರುವನೋ ಅದನ್ನು ದೇವರೇ ಬಲ್ಲ. ಸಾಕಾರದೇವರು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವನು. ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಪ್ರಿಯ ಸ್ನೇಹಿತನನ್ನು ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಸ್ಪರ್ಶಮಾಡಲಾರಬಹುದು.

ಎಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಘಂಟೆಯ ಶಬ್ದ ಕೇಳುವುದೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆವಿಗೂ ಶಬ್ದ ಆಕಾರದ ವಲಯದೊಳಗೆ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ಎಂದು ಅದನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಲಾರವೋ ಆಗ ಅದು ಅವ್ಯಕ್ತವಾಗುವುದು. ಅದರಂತೆಯೇ ದೇವರಿಗೆ ಸಾಕಾರ ನಿರಾಕಾರಗಳೆರಡೂ ಇರುವುದು, ಪಹರೆಯವನು ರಾತ್ರಿ ತನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ದೀಪದ ಮೂಲಕ ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ನೋಡಬಹುದು. ಆದರೆ ತಾನೇ ದೀಪವನ್ನು ತನ್ನ ಮುಖದ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರೆವಿಗೂ ಯಾರೂ ಅವನ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಲಾರರು. ಅದರಂತೆಯೇ ದೇವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವನು. ದೇವರೇ ದಯೆತೋರಿ, ನಮಗೆ ದರ್ಶನ ಕೊಡುವವರೆವಿಗೂ ಯಾರೂ ಅವನನ್ನು ನೋಡಲಾರರು.

ಸೂರ್ಯ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಬೆಳಗುವನು. ಆದರೆ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಮೋಡ ನಮಗೆ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಇದರಂತೆಯೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಸಣ್ಣದೊಂದು ಮಾಯಾ ತೆರೆ, ಸರ್ವವ್ಯಾಪಿಯಾದ, ಸಾಕ್ಷೀಭೂತನಾದ ಸಚ್ಚಿದಾನಂದಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಮಗೆ ಕಾಣದಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ನನ್ನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನನ್ನ ಮುಖದ ಮುಂದೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಹತ್ತಿರವಿದ್ದರೂ ಹೇಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲವೋ ಇದರಂತೆಯೇ ದೇವರು. ಎಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಮಧ್ಯ ಅಹಂಕಾರವೆಂಬ ತೆರೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಅವನನ್ನು ನೋಡಲಾರಿರಿ. ನಾನು ಯಾವಾಗ ಮುಕ್ತನಾಗುವೆ? “ನಾನು” ಎಂಬುದು ಮಾಯವಾದಾಗ, ನಾನು ನನ್ನದು ಅಜ್ಞಾನ. ನೀನು ನಿನ್ನದು ಜ್ಞಾನ. ಎಲ್ಲಾ ಭಗವದಿಚ್ಛೆಯಿಂದ ಆಗುವುದೆಂಬ ದೃಢನಂಬಿಕೆ ಬಂದರೆ ಒಬ್ಬನು ದೇವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರವಾಗುವನು. ಆಗ ಅವನು ಬದುಕಿರುವಾಗಲೇ ಮುಕ್ತ.

‘ನಾನು’ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀನು ನಾಶಮಾಡಲು ಆಗದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ‘ಸೇವಕ’ ಎಂಬ ಭಾವವಿರಲಿ. ನಾನು ದೇವರ ಸೇವಕ, ಭಕ್ತನೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಅಪಾಯವಿಲ್ಲ. ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯವನಾಗಬೇಕು ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ದೇವರು ಒಬ್ಬ ಸದ್ಗುರುವನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವನು. ನಮಗೆ ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅಂತಹ ಶ್ರದ್ಧೆ ಮಾನವನ ಗುರಿ ಭಗವಂತನ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಅತಿವಿರಳ.

ಪ್ರಾಪಂಚಿಕರು ಎಷ್ಟು ವ್ಯಥೆಪಟ್ಟರೂ, ಕಷ್ಟ ಅನುಭವಿಸಿದರೂ, ಜಾಗೃತರಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಒಂಟೆಗೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಗಿಡ ಇಷ್ಟ. ಅದನ್ನು ತಿಂದಷ್ಟೂ ಬಾಯಿಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತ ಸೋರುವುದು. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ತಿನ್ನುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೇಗೆ ಕಂಬವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ಹುಡುಗ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆಯೇ ದೇವರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅಪಾಯದಿಂದ ಪಾರಾಗುವಿರಿ.

-‘ಅಧಾರ’